
Notitie

Opdrachtgever: drs. J.G. Vos,
gemeente Zoetermeer

Auteur: ir. G. Bakker

Betreft: Quick scan Stadscentrum-Zuid, Zoetermeer

Projectnummer: 0747

Datum: 21 november 2011

Status: DEFINITIEF

Bureau Stadsnatuur

bezoekadres:
Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 – 266 04 70
e-mail: info@bureaustadsnatuur.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

Inleiding

Op verzoek van de gemeente Zoetermeer heeft bSR in november 2011 een quick scan uitgevoerd naar te verwachten beschermde natuurwaarden in een deel van het centrum van de gemeente, hierna Stadscentrum-Zuid genoemd. Het onderzochte gebied is weergegeven in Figuur 1. In dit gebied zijn op 13 locaties ruimtelijke ontwikkelingen gepland. De ligging van deze locaties is aangegeven in Figuur 2. De quick scan vormt deels een actualisatie van onderzoek uitgevoerd in 2007, de bevindingen hiervan worden hieronder verkort weergegeven.

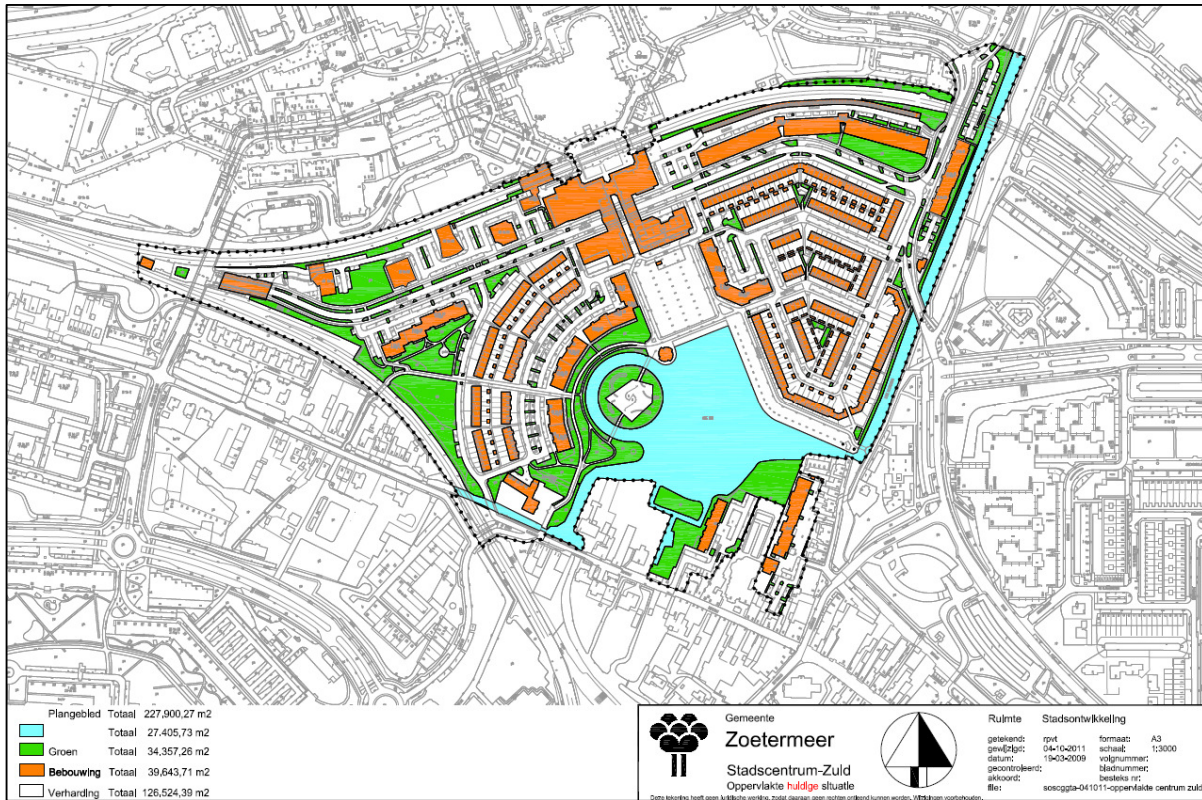
Achtergrond

In opdracht van de gemeente Zoetermeer is in 2007 door bSR onderzoek verricht naar de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden rond de Grote Dobbe te Zoetermeer (Bakker 2007). Dit eveneens in het kader van de Flora- en faunawet en de toekomstige realisatie van de zogenaamde Culturele As, waarbij onder meer woningbouw en herstructurering van delen van de oever zouden plaatsvinden.

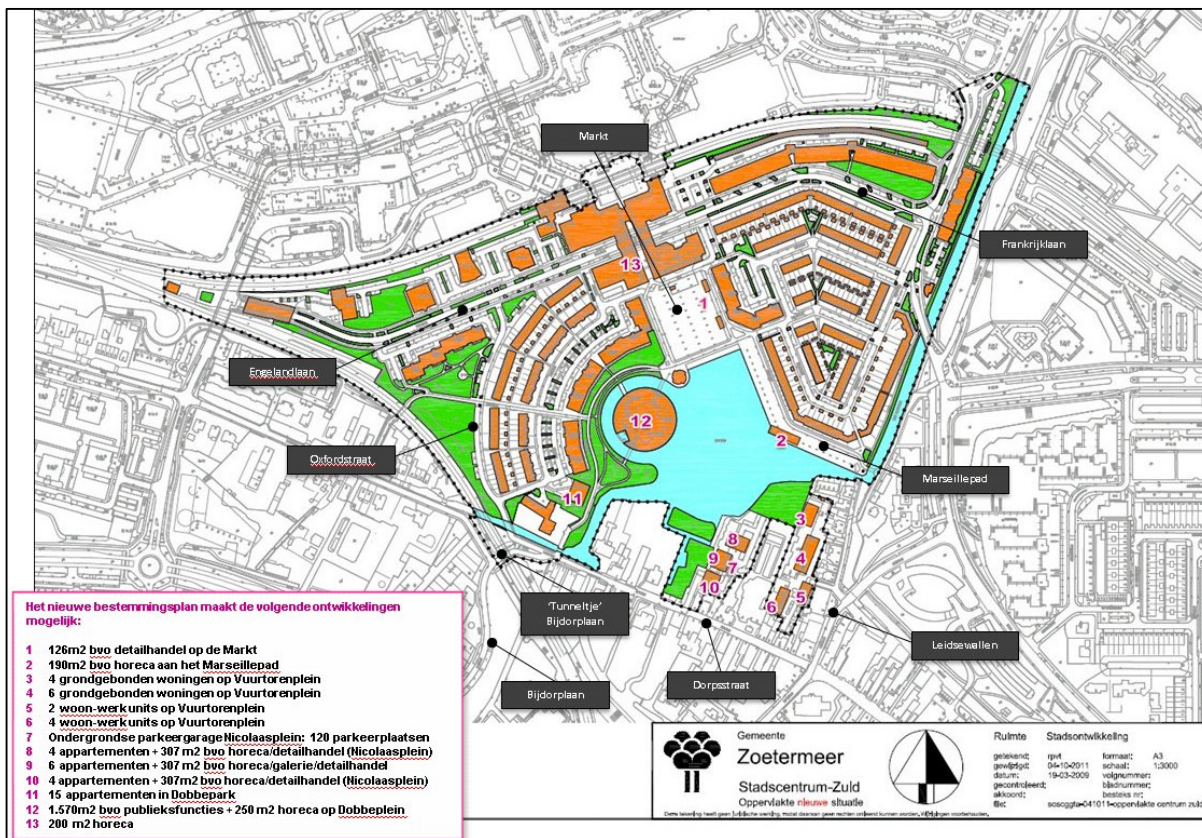
Het onderzoek wees destijds uit dat de Grote Dobbe en delen van de oever werden gebruikt als foerageergebied door vier soorten vleermuizen, te weten de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de Watervleermuis (*Myotis daubentonii*) en de Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*). Daarnaast zijn broedende vogels aanwezig in de groenstructuren in het gebied, waaronder Grote bonte specht (*Dendrocopos major*). Overige beschermde soorten zijn toen niet aangetroffen en werden onder de bestaande omstandigheden niet verwacht.

Omdat er slechts kleine aantallen vleermuizen werden aangetroffen en er in principe geen essentieel leefgebied verloren ging, was voor geen van de waargenomen vleermuissoorten de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie in het geding. Er werden geen verblijfplaatsen van vleermuizen gevonden in het gebied waar ruimtelijke ontwikkelingen zouden plaatsvinden. Geconcludeerd werd dat een ontheffing van de Flora- en faunawet in relatie tot de ruimtelijke plannen rond de Grote Dobbe niet nodig was. Wel werd geadviseerd om bestaande groenstructuren langs de plas zoveel mogelijk te behouden of te versterken, zodat een gunstig leefklimaat voor vleermuizen behouden kon blijven.

Daarnaast is geadviseerd eventuele rooi en kapwerkzaamheden zoveel mogelijk in het winterseizoen uit te voeren om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Voor verstoring van broedende vogels kan geen ontheffing worden verkregen. Buiten de wettelijk streng beschermde vleermuizen en vogels werden geen beschermde soorten gevonden. Op basis van de gesteldheid van het onderzoeksgebied werd de kans op vestiging van overige streng beschermde soorten klein geacht. In relatie tot de voorgenomen plannen werd daarom geconcludeerd dat de kans op overtreding van de Flora- en faunawet nihil is. Hierbij dient te worden opgemerkt dat voor Tabel 1 soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling, zodat voor deze groep geen ontheffing nodig is. Ten slotte moet bij werkzaamheden de zorgplicht in acht worden genomen, een algemeen geldende fatsoenseis ten aanzien van de omgang met flora en fauna, ook voor de niet beschermde soorten.

Figuur 1. Onderzocht gebied Stadscentrum-Zuid, Zoetermeer en huidige inrichting.

Figuur 2. Onderzocht gebied Stadscentrum-Zuid, Zoetermeer en toekomstige inrichting ontwikkellocaties (genummerd 1 t/m 13).

Wettelijk kader

Verbodsbepalingen

De van nature in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren zijn medio november 2011 beschermd door de Flora- en faunawet die in 2002 van kracht geworden is. Deze bescherming dient ervoor te zorgen dat zeldzame en bedreigde soorten niet in aantallen afnemen of uit Nederland verdwijnen. Daartoe is een aantal verbodsartikelen (artikel 8 tot en met 13) opgesteld:

artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

artikel 9: Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

artikel 10: Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten.

artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

artikel 12: Het is verboden eieren van (beschermde) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

artikel 13: Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van (beschermde) dieren te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich van vleermuizen kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld nesten of holen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Een nest is de woonplaats die vogels vervaardigen om de eieren uit te broeden en de jongen te verzorgen. Voor een verdere aanscherping van de definitie van het begrip 'nesten' wordt onderscheid gemaakt tussen broedseizoen en niet-broedseizoen. Alle bewoonde nesten in het broedseizoen vallen onder de reikwijdte van artikel 11 van de Flora- en faunawet en zijn beschermd. Daarnaast zijn er jaarrond beschermde nesten waar de verbodsbepalingen van artikel 11 van kracht zijn. Op 26 augustus 2009 is door het bevoegd gezag een aangepaste, uitgebreide lijst gepubliceerd van vogelsoorten waarvan de nesten het gehele jaar door zijn beschermd (Ministerie van LNV 2009). De volgende categorieën worden onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek (*Corvus frugilegus*), Gierzwaluw (*Apus apus*) en Huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de

- nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar (*Ciconia ciconia*), Kerkuil (*Tyto alba*) en Slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk (*Falco subbuteo*), Buizerd (*Buteo buteo*) en Ransuil (*Asio otus*)).

Daarnaast zijn alle overige vogelsoorten, dus de soorten die niet jaarrond zijn beschermd, geplaatst in een aparte categorie:

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De soorten uit categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Beschermingsregimes

Het soortbeschermingsdeel van de Europese Habitatrichtlijn is opgenomen in de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet is een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren opgenomen waarop de hier boven genoemde verbodsbepalingen van toepassing zijn. In de praktijk bleek al snel dat een aantal algemeen in Nederland voorkomende beschermde soorten, die niet in hun voortbestaan worden bedreigd, zorgden voor vertraging bij de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Om dat te voorkomen zijn drie beschermingsregimes ingesteld. Deze driedeling is gepubliceerd in de Staatscourant van 2 februari 2005 onder de titel "Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet" en is als volgt:

- **Tabel 1.** Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).
- **Tabel 2.** Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de staatssecretaris van EL&I goedgekeurde gedragscode. De gemeente Zoetermeer beschikt over een dergelijke gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing of Verklaring van Geen Bezwaar nodig. Een aanvraag hiervan voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)
- **Tabel 3.** Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de staatssecretaris van EL&I goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Flora- en faunawet. Ook niet op basis van een gedragscode. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing of Verklaring van Geen Bezwaar nodig. Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een vrijstelling te krijgen. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing of Verklaring van Geen Bezwaar nodig.

Een ontheffings – of Verklaring van Geen Bezwaaraanvraag voor de soorten van tabel 3 en de soorten vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (ondermeer alle Nederlandse vleermuizen) wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
- 2) er is geen alternatief;
- 3) er is geen sprake van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn). De uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Gunstige staat van instandhouding

Het criterium ‘gunstige staat van instandhouding’ is van toepassing wanneer soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet of Bijlage IV van de Habitatrichtlijn voorkomen, op locaties waar activiteiten gaan plaatsvinden die een wezenlijk negatief effect kunnen hebben op de aanwezige populaties van deze soorten. Een gunstige staat van instandhouding voldoet krachtens de Habitatrichtlijn aan de volgende voorwaarden:

- Uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat op lange termijn zal blijven en
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op langer termijn in stand te houden.

Rode-Lijstsoorten

De *Rode Lijsten* die voor een groot aantal soortgroepen zijn opgesteld geven aan in hoeverre een soort in Nederland in zijn voorkomen wordt bedreigd (Ministerie van LNV 2004). Deze lijsten kunnen worden toegepast om te bepalen voor welke soorten een ingreep of activiteit een aantasting kan betekenen voor de gunstige staat van instandhouding. Overigens heeft de bedreiging van de gunstige staat van instandhouding van een Rode Lijstsoort alleen wettelijke consequenties indien deze ook in één van de tabellen van de Flora- en faunawet is opgenomen. De Rode Lijsten zijn in de praktijk een goed middel voor de kwalitatieve natuurwaardering van een gebied.

Mitigatie & Compensatie

Voor eventueel verlies van leefgebied van beschermde soorten op plaatsen waar ruimtelijke inrichting of ontwikkeling plaatsvindt, dient compensatie plaats te vinden, hetgeen inhoudt dat er elders geschikt leefgebied wordt gecreëerd ten gunste van de soort.

Daarnaast dienen mitigerende maatregelen te worden genomen waarmee de schade aan de aanwezige populatie tijdens werkzaamheden wordt beperkt.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen, een algemeen geldende fatsoensnorm voor de omgang met flora en fauna. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien onvermijdelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

De genoemde drie items: mitigatie, compensatie en Zorgplicht, zijn algemene voorwaarden ter verkrijging van een eventuele ontheffing of vrijstelling van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet.

Methodiek

Op donderdag 3 november 2011 is het gehele in de figuren 2 en 3 ingekleurde gebied bekeken op de potenties voor beschermde soorten, concreet soorten vermeld in Bijlage tabel 2 of tabel 3 van de Flora- en faunawet. Van het onderzochte gebied is bij bSR bekend welke van deze soorten er voor kunnen komen, gelet op hun regionale verspreiding en ecologie. Dit is een aantal soorten vleermuizen, vogels, vissen en planten. In de paragraaf met betrekking tot de resultaten wordt hier nader op ingegaan (Tabel 1). Twee gebouwen in het gebied hebben extra aandacht gekregen in het onderzoek: de voormalige huisvesting van Openbare basisschool De Vuurtoren en de voormalige huisvesting van de Nicolaasschool. Op de plaats van deze twee gebouwen zijn de meeste ruimtelijke projecten gepland. Hier is gekeken naar mogelijke invliegplaatsen voor vleermuizen en vogels en gezocht naar sporen in de vorm van uitwerpselen van deze dieren. Voorts is een rij wilgen naast een boerderij aan de Vlamingstraat geïnspecteerd op geschiktheid voor vleermuizen en broedende vogels.

Resultaten

De lijst met soorten waar het onderzoek zich specifiek op heeft gericht is weergegeven in tabel 1. Van overige beschermde soorten zijn geen potenties aangetroffen of is het voorkomen in het onderzoeksgebied op voorhand uitgesloten op basis van regionale verspreiding en/of ecologie. Van iedere soort is aangegeven welke beschermde functionaliteit in relatie tot de Flora- en faunawet kan worden verwacht in het gebied. Verder is aangegeven of er voor deze functionaliteit potenties aanwezig zijn en of deze daadwerkelijk zijn aangetroffen en of er dus sprake is van een beschermde situatie. In de onderstaande paragrafen wordt per ontwikkellocatie in het gebied aangegeven wat de bevindingen zijn.

Tabel 1. Beschermde soorten waarvan het voorkomen binnen de begrenzing van het onderzochte gebied reëel wordt geacht, verwachte functionaliteit voor de soort in het kader van de wetgeving, gevonden potenties en aanwezigheid beschermde situaties op de specifieke ontwikkellocaties.

verwachte soort	verwachte functionaliteit	potentie(s)?	beschermde situatie op ontwikkellocatie?
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	verblijfplaats (artikel 11)	ja	ja
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	verblijfplaats (artikel 11)	ja	mogelijk
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	verblijfplaats (artikel 11)	ja	mogelijk
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	verblijfplaats (artikel 11)	ja	mogelijk
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	verblijfplaats (artikel 11)	ja	nee
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	verblijfplaats (artikel 11)	ja	nee
Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)	verblijfplaats (artikel 11)	ja	nee
Kleine modderkruiper (<i>Cobitis taenia</i>)	verblijfplaats (artikel 11)	nee	nee
Bittervoorn (<i>Rhodeus amarus</i>)	verblijfplaats (artikel 11)	nee	nee
Tongvaren (<i>Asplenium scolopendrium</i>)	groeiplaats (artikel 8)	ja	nee
Steenbreekvaren (<i>Asplenium trichomanes</i>)	groeiplaats (artikel 8)	ja	nee

Locatie project 1 – Markt

Op de locatie Markt worden geen beschermde situaties in het kader van de vigerende natuurwetgeving verwacht. Dit op basis van het bestaande gebruik van het terrein, waarin voor beschermde natuurwaarden nauwelijks ruimte is.

Locatie project 2 – Marseillepad

Op deze locatie aan de noordoever van de Grote Dobbe worden geen beschermde situaties in het kader van de vigerende natuurwetgeving verwacht. De kade is bekeken op het voorkomen van Steenbreekvaren (*Asplenium trichomanes*) en Tongvaren (*Asplenium scolopendrium*). Deze zijn niet aangetroffen. Op de oever zijn rustende exemplaren van Kokmeeuw (*Croicocephalus ridibundus*) en Zilvermeeuw (*Larus argentatus*) waargenomen. Het eventuele herinrichten van de locatie heeft geen invloed op het voorkomen van deze soorten op en rond de Grote Dobbe.

Locatie project 3, 4, 5, 6 – gebouw Obs De Vuurtoren (Leidsewallen 49)

Het grote leegstaande pand heeft in verhouding tot de grote oppervlakte nauwelijks potenties als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn slechts enkele holtes gevonden waar vleermuizen in theorie naar binnen kunnen. Hier zijn echter geen sporen in de vorm van uitwerpselen gevonden die suggereren dat er gebruik is gemaakt van het pand en de aanwezige spinnenwebben deden eveneens vermoeden dat de gaten niet in gebruik zijn. Bovendien zijn in de omgeving op grote schaal aantrekkelijker alternatieven aanwezig in de vorm van stootvoegen. In het voorjaar is er een kans op vestiging van Pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*) of Koolmees (*Parus major*) in de eerder genoemde holtes in de bebouwing, zeker vanwege de ligging naast het Pastoorsbos, achter de Nicolaaskerk, waar deze soorten voorkomen. Buiten dit zijn er voor overige beschermde soorten geen potenties aanwezig.

Figuur 1. Enkele aangetroffen openingen waardoor vogels en vleermuizen het gebouw binnen kunnen gaan.

Locatie project 7, 8, 9, 10 – gebouw Nicolaasschool

Op dinsdag 27 september 2011 zijn door A. van der Linden (IVN Zoetermeer) vier uitvliegende exemplaren van de Gewone dwergvleermuis opgemerkt in het gebouw van de voormalige Nicolaasschool. De dieren vlogen uit aan de oostzijde, één exemplaar uit een stootvoeg op de hoek van het pand en drie uit stootvoegen onder de sierlijst. Tijdens de quick scan is het hele gebouw bekeken op potenties, waaruit blijkt dat er nog veel meer openingen zijn die door vleermuizen gebruikt kunnen worden. Het gaat hierbij zowel om stootvoegen, als om andere ventilatieopeningen, ook aan de achterzijde van het pand. De uitvliegende vleermuizen bewijzen dat het pand wordt gebruikt als vaste rust- of verblijfplaats en dat daarmee sprake is van een beschermde situatie. Vestiging van Koolmees en Pimpelmees in de aanwezige holtes is eveneens mogelijk. Er zijn geen aanwijzingen voor het voorkomen van andere beschermde soorten.

Figuur 2. De voormalige Nicolaasschool en openingen waar uitvliegende exemplaren van Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) zijn waargenomen (foto rechts: A. van der Linden).

Figuur 3. Pastoorsbos: oeverzone tussen gebouwen Obs De Vuurtoren en Nicolaasschool (links) en interieur van het bos (rechts): een van de weinige geschikte groene foerageergebieden voor vleermuizen in deze omgeving.

Locatie project 11 – locatie Dobbepark

Op deze locatie is een woonboerderij aanwezig met aan de rand een rij oudere wilgen. De wilgen zijn bekeken op potenties voor verblijvende vleermuizen en vogels. Geconstateerd moet worden dat de bomen niet geschikt zijn als vaste rust- of verblijfplaats voor boombewonende soorten als Ruige dwergvleermuis. De stammen zijn overal te dun en begroeid met klimop en bevatten geen diepe scheuren die van belang kunnen zijn als verblijfplaats. Bovendien verhindert het vele blad vleermuizen een vrije aan- en afvliegmogelijkheid. Gezien de locatie en beperkte omvang van de bomenrij is van een essentiële foerageerplaats of functionaliteit als beschermde vliegroute geen sprake. Ten slotte zijn er geen nesten van roofvogels of andere beschermde vogelsoorten gevonden. In het voorjaar moet echter wel rekening gehouden worden met de vestiging van broedende vogels in bomen en onderbegroeiing. In een van de bomen was een oud nest van de Houtduif (*Columba palumbus*) aanwezig.

Figuur 4. Onderzochte wilgen op de locatie Dobbepark.

Locatie project 12 – eiland in Grote Dobbe

Op het ronde eiland in de Grote Dobbe worden geen beschermde situaties in het kader van de vigerende natuurwetgeving verwacht. Dit op basis van het bestaande gebruik van het terrein, waarin voor beschermde natuurwaarden nauwelijks ruimte is.

Locatie project 13 – Stadhuis

In het gebouwencomplex van het Zoetermeerse Stadhuis worden geen beschermde situaties in het kader van de vigerende natuurwetgeving verwacht. Zelfs voor soorten die soms gebruik maken van stenige substraten is hier vrijwel geen ruimte. De ligging van het Stadshart en de Markt en veel mensen zorgen voor het periodiek

aanwezig zijn van voedsel in de vorm van afval en etensresten die op straat achterblijven. Tijdens de quick scan zijn in het gehele onderzoeksgebied echter geen exemplaren van de Huismus aangetroffen. De soort komt (kwam) dikwijls voor op dit soort locaties. Hoewel pas in de broedtijd (maart-mei) het beste kan worden vastgesteld of er vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de Huismus, suggereert de quick scan dat deze niet aanwezig zijn. Huismussen verblijven doorgaans als standvogel jaarrond in dezelfde omgeving. Het ontbreken van beschutting in de vorm van struiken is vermoedelijk de belangrijkste reden dat de soort in het gebied ontbreekt. Tevens worden de straten regelmatig gereinigd, waardoor er geen sprake is van een continu voedselaanbod.

Figuur 5. Oostgevel van het Stadhuis (rechts) met hoogbouw langs de Markt (links) en doorkijk op de laagbouw van de aanpalende woonwijk. In deze sterk versteende omgeving is weinig groen en nauwelijks plaats voor beschermde natuurwaarden.

Conclusies & eisen

Op basis van de resultaten van het verkennend onderzoek worden de volgende conclusies getrokken en bijbehorende eisen gesteld:

- Omdat in het gebouw van de voormalige Nicolaasschool een beschermde vaste verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aanwezig is, moet een mitigatie- en compensatieplan worden opgesteld om aan te geven hoe men hiermee om denkt te gaan. Vanwege de aanwezigheid van de soort mag het pand in principe niet worden gesloopt.
- Aanvullend voorjaarsonderzoek van het Nicolaasschoolpand moet tevens de eventuele aanwezigheid van verblijfplaatsen van Laatvlieger of andere vleermuissoorten uitwijzen.
- Aanvullend onderzoek in het voorjaar is nodig om vast te stellen of het pand van de Nicolaasschool ook als kraamverblijfplaats door Gewone dwergvleermuis wordt gebruikt.
- Voor de sloop van het gebouw van Obs De Vuurtoren hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. De quick scan wijst uit dat er nauwelijks potenties zijn voor vleermuizen. Wel moet rekening worden gehouden met broedende vogels. Dit betekent dat sloop bij voorkeur in de winter (oktober-februari) plaatsvindt. Wanneer men ervoor kiest toch in een andere periode te slopen dan moet het gebouw kort voorafgaand aan de sloop worden gecontroleerd op aanwezigheid van broedende vogels.
- De bomen op de locatie Dobbepark mogen worden gekapt zonder dat daar vanuit de Flora- en faunawet eisen aan zijn verbonden, mits dit buiten het broedseizoen van te verwachten broedvogelsoorten plaatsvindt (dus niet in de periode 1 maart-1 september).
- Bij voorkeur wordt in de nieuwbouw vleermuis- en vogelvriendelijk gebouwd waardoor de omgeving voor deze diergroepen aantrekkelijk blijft.
- Het Pastoorsbos achter de Nicolaaskerk, tussen het Nicolaasplein, voormalige huisvesting van Obs de Vuurtoren en Dobbepark, heeft enkele oude bomen met holtes en heeft veel potentie als leefgebied voor vleermuizen en vogels. Het verdient sterke aanbeveling om dit park haar huidige karakter te laten behouden: gesloten, geen paden en voorzien van een weelderige onderbegroeiing. Iedere verandering

ten aanzien van deze zaken doet hier afbreuk aan de ecologische kwaliteit van dit park en haar omgeving

- Voor ontwikkelingen gepland op de locaties Vlamingstraat, Marseillepad, Markt en Stadhuis zijn geen aanvullende maatregelen in relatie tot de vigerende natuurwetgeving nodig.
- Op alle locaties met uitzondering van Marseillepad, Markt en Stadhuis moet in de planning van werkzaamheden worden gelet op de mogelijkheid van broedende vogels. Verstoring hiervan is verboden.
- De laagbouw in de overige delen van het onderzochte gebied heeft op veel plaatsen potentie voor broedende vogels en vleermuizen. Wanneer men voornemens is daar sloop of renovatie te plegen is aanvullend ecologisch onderzoek vereist.

Literatuur

Bakker, G. 2007. Beschermde natuurwaarden van de Culturele As, Zoetermeer – onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. bSR-rapport 90. bureau Stadsnatuur Rotterdam, Rotterdam

Ministerie van LNV. 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

© bureau Stadsnatuur Rotterdam | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechtelijke houders.

bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.